

ZARES ŽE „PRAVI KONJI!“

Znanilec novega v Tomosu – Tomos 90 electronic poganja izpopolnjen in preizkušen dvotaktni motor – tudi za tiste, ki ljubijo hitrosti

Dolgo smo čakali na ta trenutek! V Tomosu, kjer že dobri dva desetletja izdelujejo mopede ali, drugače povedano, motorna kolesa s 50 kubičnimi motorji v različnih inačicah, imajo že vse pripravljeno za serijsko proizvodnjo prvega „pravega motocikla“: za Tomos 90 electronic.

Nadebudnim motoristom bo ta motocikel na voljo v naših trgovinah decembra – veljal pa bo 15 360 din. Ta cena bo seveda lahko za nekaj sto din nižja ali višja, ker pač prometni davek ni povsod povsem enak. Tisti, ki jim bo novi Tomos pedal v oko, bodo ob ugodnih kreditnih pogojih za nakup potrebovali le 1536 dinarjev gotovine.

Tomos 90 electronic je brez dvoma novo dejanje v razvoju koprške tovarne Tomos. Čeprav ne more skriti sorodstva z mopedi in čeprav je 90-kubični motor razvit iz preskušene, razširjenega in vestransko uporabnega 50-kubičnega dvotaktnega zračno hlajenega motorja, je ta novinec povsem zagotovo že pravi, pravcati motocikel (sicer pa nov, svež veter v taj naši tovarni potrjujeta tudi izvenkrska motorja Tomos 10

ZARES ŽE „PRAVI KONJI!“

in 18 z 250 kubiki delovne prostornine).

Tudi letos predstavljeni tomosov prototip 175 dokazuje, da „devetdesetica“ ni le poskus, temveč da so se resno odločili izdelovati tudi večje in močnejše motocikle. Tomos 175 nakazuje smer, ki jo bodo po vsej verjetnosti zavzeli Tomosovi konstruktorji: tako kot pri tem prototipu, kjer sta sestavljena dva 90-kubična motorja, bodo lahko še naprej z dodajanjem in sestavljanjem 90 ali pa tudi 50-kubičnih motorjev (podobno kot počno Japonci) dobivali motorje z večjimi delovnimi prostorninami. Da se resno nameravajo pomeriti z večjimi motorji, dokazuje tudi 125-kubični Tomosov motocikel za motocross — ki ga bodo predstavili, kot vse kaže, že prihodnjo pomlad.

VSEMOGOČNI TOMOSOV DVOTAKTNIK

Izpolnjen in pod najrazličnejšimi pogoji preskušan petdesetkubični dvotaktni motor.

Megleni dnevi! Deževni dnevi!

Za varno in zanesljivo vožnjo si zagotovite jodove meglenke najboljših znamk:

CARELLOCIBIE-SIEM
in
HELLA v popolni izbiri.

Bogata izbira avtomobilskih potrebin — izdelki za karoserije — stekla VIS itd.

pri
ZANCHI
AUTOFORNITURE,
TRST, Via del Coroneo 4,

POJASNILA TUDI V SLOVENŠČINI IN SRBOHRVAŠČINI

Ob ponedeljkih je trgovina zaprta

ček je svojo vrednost potrdil v celi vrsti Tomosovih mopedov, med njimi celo v dirkalnem mopedu, ki je pred nedavnim segal celo po mednarodnih lovoriških. Z nekoliko povečano delovno prostornino (s 60 kubiki in z oznako UMO 06) poganja različne črpalke in kmetijske pripomočke. Proslavil pa se je tudi kot izvenkrčni motor v Tomosu 3 in 4. Toda to še zdaleč ni vse, kar zmore! Vrtino in gib so mu Tomosovi konstruktorji povrtali in povečali na 48 milimetrov ter tako iz istega ohišja z enako sklopko in opremo dobili 90-kubični motor, ki zmore 9 konjskih moči pri 7500 vrtljajih v minuti. To pa je že motor, ki lahko poganja pravi motocikel!

Da je 90 kubikov le nekaj drugega kot 50, se je pokazalo, ko okvir „petnajstice“ ni bil kos zmogljivostim večjega in močnejšega motorja. Tako so cevni okvir „sprinta“ ojačali, ga nekoliko podaljšali in postavili na večje, 17-palčna kolesa.

Prednje vilice in zadnji blažilniki so prav takšni kot pri šibkejšem Tomosu 15 sprint: spredaj vilice italijanske izdelave Marzrorati, zadaj pa blažilniki Sebac.

Enaki kot pri sprintu so tudi instrumenti, posoda za gorivo, zavore in druga oprema. Drugačne, večje so le utripalke, „devetdesetica“ pa ima dodatno tudi ključ za vžig, ki je tako enostaven, da zglada kot da je narejen popoldne v domači de-

V škatli pod pokrovom 90 electronic je skrit 6-voltni akumulator, med špranje pa je zatlačeno maloštevilno in skromno orodje.

Na zunaj se motor razlikuje od 50-kubičnega le po večjih hladilnih rebrih. Znotraj je poleg večjega, navrtanega valja le malo novega. Napis electronic pa pomeni tiristorški vžig brez platin.

lavnici iz nekoliko debelejših pločevine.

V škatli, kjer je skrit zračni čistilnik za uplinjač, je na drugi strani 6-voltni akumulator. Kot pri manjšem sorodniku tudi pri „devetdesetici“ skrbi za vžig sodoben tiristorški Ducatijev vžigalni sistem brez platin.

Večje in močnejše srce zahteva tudi večji uplinjač; privit je neposredno na valj, premer difuzorja pa je 20 mm.

Večja delovna prostornina, večja moč in večje zmogljivosti pa seveda zahtevajo tudi več goriva. Po tovarniških podatkih popije „devetdesetica“ na 100 kilometrov 3,7 litra štiriodstotne mešanice olja in navadnega bencina, medtem ko Tomos 15 sprint zaradi večjega kompresijskega razmerja zahteva mešanico s super bencinom.

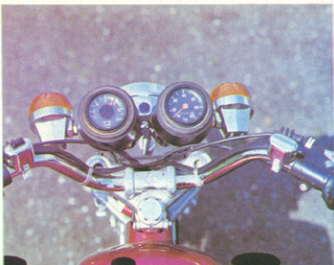
POSTAVEN IN LEP

Večji in močnejši cevni okvir, večja 17 palčna kolesa, skladna in z veliko mero okusa začrtana oblika dajo skupaj z lično opremo in kombinacijo metalne barve in kroma prav dopadljiv vtis o Tomosu electronic 90. Večji valj in večja hladilna rebra — kljub enako velikemu ohišju motorja kot pri sprintu — še bolj izpolniijo prostor pod posodo za gorivo in tako poskrbijo, da se pogonska enota skladneje sklapi in zlije z okvirom. Da so imeli Tomosovi oblikovalci res srečno roko, so potrdili tudi zvedavi pogledi najstnic in mladenk, ko sem se z novincem vozil po ljubljanskih ulicah. To je zagotovo že dokaj trden dokaz, saj se jim sicer oči zasvetijo le pri pogledu na motocikle z blizu 1000 kubičnimi motorji . . .

Tudi vsa lična in bogata oprema, ki je resnici na ljubo povedano večinoma kupljena na tujem, poskrbi, da bodo mladi, tako po letih kot po srcu, dobili po dolgem času res pravi motocikel iz naše tovarne, ki se lahko brez sramu postavi z ramo ob ramo podobnim tujim izdelkom.

PRIROČEN IN POSKOČEN

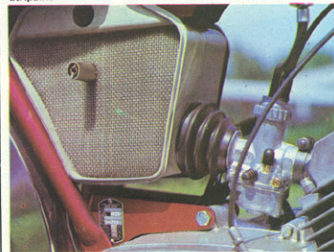
Čeprav na videz med sprintom in tomosom 90 electronic

Kot vsi pravi, sodobni motocikli ima tudi novi Tomos dva instrumenta: merilnik hitrosti in elektronski merilnik vrtljajev. Na tej „armaturni plošči“ je tudi ključ za vžig, s katerim prižgete tudi luči, na luči pa je modra kontrolna lučka za dolgo luč.

Pogled od spredaj na žaromet z dolgo in zasenčeno lučjo ter na utripalke

Večja delovna prostornina terja tudi večji uplinjač: Bing s premerom difuzorja 20 mm. Čistilnik za zrak je spravljen v škatli pod sedežem.

Tehniški podatki

Motor: dvotaktni — enovaljni — zračno hlajen — vrtna in gib 48 mm — delovna prostornina 90 kubikov — kompresija 9,5 : 1 — največja moč 9 KM pri 7500 vrtljajih v minuti — uplinjač Bing 20 — mazanje z mešanico 86 oktanskega bencina in olja dvotakotl — elektronski tiristorški vžig.

Prenos moči: večlamelna sklopka na glavni gredi — primarni prenos z zobniki — petstopenjski menjalnik — nožni prestavni vzvod — sekundarni prenos z verigo.

Okvir, kolesa, zavora, vzmetenje: dvojni cevasti okvir — 17 palčna kolesa — gume spredaj 2,50 X 17, zadaj 2,75 x 17 — spredaj dvojna bobnasta zavora o 140 mm, zadaj enojna bobnasta o 125 mm — spredaj teleskopske vilice marzozorati — zadnja nihajka oprta na vzmeti in blažilničke sebac.

Električna oprema: akumulator 6 V 4,5 Ah — elektronski merilnik vrtljajev — žaromet s kratko in dolgo lučjo — utripalke — pozicijska in zavorna luč.

Mere in teže: dolžina 880 mm — širina 670 mm — višina 980 mm — teža 70 kg — dovoljena skupna teža 230 kg — posoda za gorivo 11,6 litra goriva — rezerva 2,2 litra.

Zmogljivosti: Največja hitrost 104 kilometrov na uro — največji vzpon 35 % — poraba goriva 3,5 do 4,5 na 100 km.

ZARES ŽE „PRAVI KONJI!“

ni velike razlike, pa razliko občutite v veliko večji meri med vožnjo. Preden ga z nožnim zaganjalnikom vžgete, morate obrniti ključ v stikalu za vžig. Že takoj na začetku me je vovinec iz Kopra opomnil, da to ni več moped in da ga poganja 90 kubikov. Kot isker žrebec se je postavil na zadnje kolo; malo prehitro sem namreč spustil sklopko in preveč privil plin. Dobro izbrano predstavno razmerje petstopenjskega menjalnika in ugodno speljana krivulja moči poskrbita, da se motor mirno vrta v celem območju različnih vrtljajev, pri samem speljavanju pa zato motorja ni treba siliti v previsoke vrtljaje. Kljub temu, da se zavedate, da je pod vami le močnejši motor kot pri mopedih, pa vas pospeški, ki se lahko primerjajo s pospeški avtomobilov srednjega razreda, naravnost presenetijo. Tudi največja hitrost nekaj čez 100 kilometrov na uro je zadovoljiva in bo potešila hitrosti željne ljubitelje motociklov, ki se pač morajo zavedati, da je na večini naših cest omejitev hitrosti prav 100

kilometrov na uro. Največja hitrost je lahko tudi potovalna hitrost, saj je peta prestava tako izbrana, da ne doseže najvišjih dovoljenih vrtljajev. Večja hitrost in boljši pospeški zahtevajo tudi učinkovite zavore. Čeprav so enake kot pri sprintu, tudi 90 electronic zanesljivo zaustavijo v vseh okoliščinah.

Nič ne bom pretiral, če zapišem, da je vožnja s tem motociklom užitek. Lahkoten, dovolj poskočen in priročen je kot po meri za gost mestni promet, za šviganje po prenatpanih mestnih ulicah in prav tako po naših ovinkastih cestah. Tudi pri hitri vožnji skozi ovinke se ne pritožuje in se obnaša zelo umirjeno, ali kot tudi rečemo: v ovinkih je nevtralen, kar pomeni, da ne sili navzven prednji del, pa tudi zadnji ne kaže namere, da ga bi spodneslo.

Zasluge za prijetno počutje med vožnjo ima seveda poleg poskočnega motorja in uglaseno izbranega prestavnega razmerja predvsem premišljeno zasnovano podvozje z pravšnjim

vzmetenjem in priročna balanca z vso opremo. Stikala za luči in utripalke so prav tako kot pri sprintu predaleč od rok, preveč zahtevna pa najbrž tudi ni želja, da bi poleg kontrolne lučke za luči imel motor še kontrolo za vžig in utripalke, ki jih kaj pogosto pozabite izključiti. Še posebno podnevi, ko jih ne vidite, če utripajo. Naj za konec še enkrat ponovim, da smo s Tomosom 90 electronic dobili

motocikel, kakršnega si lahko le želimo.

Še predstavljeni prototip 175 pa potrjuje, da lahko še pričakujemo novosti iz Tomosa. Pri tem upajmo, da bodo dobre in številne ideje v Tomosu čimprej tudi spravili v trgovine, kar do zdaj žal ni bil običaj.

Tekst: ANDRAŽ KETI
Foto: MARJAN ZAPLATIL

AUTOFORNITURE

TRIESTE - VIA G. PASCOLI 16 - TEL. 771636

Marino

V NAŠI PRODAJALNI LAHKO KUPITE VSE ZA AVTOMOBILE

- nadomestne dele, opremo, okraske in vse drugo
- vse nadomestne in posebne dele za zastavo 101
- dele za pojačanje moči motorja „friziranje“
- avtomobilske gume znanih in kakovostnih znamk, kot so: Dunlop, Pirelli, Firestone, Ceat, Michelin, Goodyear, Uniroyal in podobne
- avtoradie Blaupunkt, Philips in Grundig, kupljeni avtoradio, takoj montiramo
- zimsko opremo
- v sklopu prodajalne imamo dobro opremljeno elektro in mehanično delavnico in garažo, kupljene izdelke lahko takoj montiramo

Če boste v katerem koli delu Trsta nas pokličite, prišli bomo in vas pripeljali v prodajalno

USTREGLI BOMO VSEM VAŠIM ŽELJAM, DA BOSTE TUDI V PRIHODNJE PRI NAS KUPOVALI